เมื่อจีนเปลี่ยนจาก “นักลอกเลียน” เป็น “นักคิดค้น”

หนังสือพิมพ์**ไชน่า เดลี** (China Daily) ฉบับวันที่ ๑๒ และ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตีพิมพ์บทความเรื่อง “Patent applications, R&D spending up sharply” และ “Innovation from rising R&D” ตามลำดับ มีสาระสรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนการยื่นขอจดสิทธิบัตรด้านนวัตกรรมของจีนในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นอัตราที่**สูงที่สุดในโลก** ทั้งนี้ แม้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นดังกล่าวต่ำกว่าของปีที่ผ่านมา แต่ก็นับว่ามีการพัฒนาในเชิงคุณภาพเป็นอย่างมาก และผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า เม็ดเงินลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาของกิจการจีนจะเพิ่มขึ้นเป็น ๖๕,๑๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ภายในปี ๒๕๕๙

๒. นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ของจีนยังระบุว่า ปี ๒๕๕๕ นับเป็นครั้งแรกที่มีการหยิบยกเรื่องการยื่นคำขอสิทธิบัตรมารายงานในการประชุม**สมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์แห่งชาติครั้งที่ ๑๘** ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลจีน และสะท้อนถึงทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อเรื่องนี้ในอนาคต

๓. ปี ๒๕๕๔ ยังเป็นอีกปีหนึ่งที่ PetroChina ติดอยู่ใน ๑๐๐ อันดับแรกของ Global Innovation ๑,๐๐๐ List ที่รวบรวมข้อมูลการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาของบริษัทที่ขึ้นทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ของแต่ละประเทศโดย Booz & Company ที่ปรึกษาด้านการจัดการชั้นนำของโลก

๔. จำนวนการยื่นขอจดทะเบียนสิทธิบัตรของจีนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยในปี ๒๕๔๕ จำนวนการยื่นขอจดสิทธิบัตรจีนมีเพียง ๔๐,๐๐๐ คำขอ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของจำนวนโดยรวมทั่วโลก แต่ในปี ๒๕๕๔ รัฐบาลจีนได้รับคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรสูงถึง ๕๒๖,๐๐๐ รายการ

คิดเป็นสัดส่วนถึงราว**ร้อยละ ๒๕ ของจำนวนคำขอจดสิทธิบัตรทั่วโลก** ซึ่งสะท้อนถึงการตระหนักรู้ถึงคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญาของชาวจีน และการให้ความสำคัญของภาคธุรกิจต่อการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาขององค์กร

๕. ประการสำคัญ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนาของจีนในปี ๒๕๕๔ ยังเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าของกิจการในประเทศพัฒนาแล้ว อย่างไรก็ดี จีนใช้เงินทุนดังกล่าวคิดเป็นเพียงร้อยละ ๒.๕ ของมูลค่าวิจัยและพัฒนาโดยรวมของโลก ขณะที่สหรัฐฯ มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๓๗.๙ และญี่ปุ่นร้อยละ ๒๓.๓ ของทั้งหมด ซึ่งนั่นหมายความว่า กิจการของจีนซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นลักษณะ “**แรงงานเข้มข้น**” ยังต้องใช้เวลาอีกนานหลายปีกว่าจะขึ้นทาบชั้นด้านสิทธิบัตรกับประเทศพัฒนาแล้ว

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๔ เงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของกิจการที่ติด ๑,๐๐๐ อันดับแรกมีมูลค่า ๖๐๓,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยจีนมีการลงทุนโดยรวมอยู่ที่ ๑๔,๘๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๓๔.๕ เมื่อเทียบกับของปี ๒๕๕๓

PetroChina เป็นกิจการที่ทุ่มเงินในด้านนี้ถึง ๒,๐๔๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ (เพิ่มขึ้นจาก ๑,๗๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ของปีก่อน) นับว่ามากที่สุดในบรรดากิจการจีนและติดอันดับที่ ๗๐ ของโลก (แต่คิดเป็นเพียงร้อยละ ๐.๖ ของยอดขายโดยรวมของบริษัท และหากพิจารณาถึงกิจการเอกชนด้วยแล้ว Huawei ผู้นำด้านชิ้นส่วนอุปกรณ์และบริการโทรคมนาคมของจีน ต้องถูกจัดอยู่ในอันดับที่ ๔๐ ของโลก เพราะทุ่มเงินลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาสูงถึง ๓,๖๖๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

การเติบโตของการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาในปี ๒๕๕๔ เมื่อเทียบกับของปี ๒๕๕๓

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
โลก (๑,๐๐๐ บริษัทชั้นนำ)	๙.๖
จีน/อินเดีย	๒๗.๒
ญี่ปุ่น	๒.๔
อเมริกาเหนือ	๙.๗
ยุโรป	๕.๔
ภูมิภาคอื่น	๑๒.๒

๖. นอกจากนี้ หากสำรวจย้อนกลับไปก็พบว่า จำนวนกิจการของจีนที่ติดอยู่ในรายชื่อดังกล่าวก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากจำนวน ๑๕ รายในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๓ รายในปี ๒๕๕๒ ก้าวกระโดดเป็นจำนวน ๔๐ รายในปี ๒๕๕๓ และเพิ่มเป็นจำนวน ๔๗ รายในปี ๒๕๕๔

รวบรวมและเรียบเรียงโดย
ดร. ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร
อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์)
สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง
๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕